

Motion till riksdagen 2024/25:848

av **Mattias Vepsä (S)**

Utvecklad rastverksamhet i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att genomföra ett nationellt lyft för en organiserad rastverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rasterna är en stor och viktig del av tiden i skolan. De senaste åren har allt fler skolor insett hur viktig organiserad och planerad rastverksamhet är för våra barn och unga i skolan. Att erbjuda strukturerade och planerade raster kan bidra till bättre skolresultat och vara viktigt för elevernas hälsa och välmående.

Genom åren har vi träffat många goda företrädare lokalt som arbetar för att det ska tas ett samlat grepp, men det saknas fortfarande ett nationellt stöd som kunde sprida goda exempel och samla forskning.

Skolans verksamhet regleras i skollagen och i läroplanen. Den socialdemokratiska regeringen genomförde tydliga satsningar för fler lärare och vuxen personal som fritidspedagoger, förskollärare och lärarassistenter samt genomförde satsningar på skolhälsan under åren 2014–2022.

Folkhälsomyndighetens återkommande undersökningar visar att många barn utsätts för mobbning och mår dåligt. Vi vet att många unga upplever stress i skolan och svenska skolbarn rör sig fortfarande i för liten utsträckning. Den akuta ekonomiska pressen som barnfamiljer upplever med kostnadskrisen gör att många barn och unga även efter skoltid upplever sämre möjligheter till en aktiv fritid. Många familjer klarar inte av avgifter till kulturskolan, dans eller fotbollsaktiviteter.

Jag vill peka på en del av skoldagen som kan bidra till att skapa en skola där alla barn och unga trivs bättre och som kan öka folkhälsan: rasterna. I genomsnitt har barnen rast i en timme varje dag. Det handlar om 1/5 av skoldagen i lägre årskurser.

De senaste åren har många skolor, ofta genom enskilda ildsjälars insatser, utvecklat organiserad rastverksamhet. I Stockholm har ett nätverk i kommunen existerat sedan

2017 och sakta växer kunskapen om vikten av bättre planerad rastverksamhet fram. Det finns många goda exempel där skolan, fritids tillsammans med föreningslivet och idrotten lokalt kan skapa fina möjligheter till kvalitativa verksamheter utan avgifter, både på raster och under fritidsverksamheten.

I möten och samtal med pedagoger och nätverksansvariga som jobbar med detta visar det sig att många lärare kan vittna om lugnare lektioner då man under de aktiva rasterna minskar kränkningar och mobbing och kan reda ut eventuella underliggande konflikter direkt på skolgården. Detta gör att läraren kan komma igång med lektionerna snabbare istället för att reda ut konflikter som startat under rasten.

För många elever kan planerad rastverksamhet göra att man blir säkrare och tryggare under rasten för att man alltid vet vad som händer och att det alltid finns aktiviteter att delta i. Det finns grupper i sociala medier där diskussionerna frodas och runt om i landet visar allt fler huvudmän ett intresse.

Men det saknas fortfarande en samlad bild och kunskap om vad organiserad rastverksamhet innebär och det saknas en samordning på nationell nivå för att kunna sprida och utveckla kunskaperna.

Några utgångspunkter för vad ett samlat organiserat rastarbete skulle kunna vara är följande:

- Nationell rastsamordnare utses.
- Nationell satsning för att sprida goda exempel vid Skolverket.
- Resurser riktade mot kommunala huvudmän för att jobba med planerad rastverksamhet avsätts vid Skolverket.
- Forskningsmedel avsätts för att öka kunskapen om planerad rastverksamhet.
- Samarbete med föreningsliv för att utveckla kostnadsfria kvalitativa fritidsverksamheter på raster och fritids.

Mot bakgrund av detta bör riksdagen tillkännage för regeringen att man bör överväga att genomföra ett nationellt lyft för en organiserad rastverksamhet.

Mattias Vepsä (S)